

MÚSICA ANTIGA

EMERGENTS

↑
BARCELONA MUSIC
FESTIVAL
↓

JOAN CEREROLS JOVE CAPELLA REIAL DE CATALUNYA JORDI SAVALL

4 D'ABRIL DE 2018
SALA 1 PAU CASALS

L'AUDITORI

www.auditori.cat

Comenta aquest concert amb
#auditori #antiga

Lepant 150
08013 Barcelona

Mitjans Patrocinadors

LA VANGUARDIA

CATALUNYA
RÀDIO

3

PROGRAMA

ABRIL DE 2018

DIMECRES 4 | 20 h

SALA 1 PAU CASALS

400 anys del naixement de Joan Cererols

JOAN CEREROLS (1618-1680)

1/

Missa de Difunts
a 7 veus (2 cors)

50'

Introitus

Kyrie

Graduale

Sequentia

Offertorium

Sanctus

Hei mihi

Agnus Dei

Comunio

Libera me

PAUSA

20'

2/

Missa de Batalla
a 12 veus (3 cors)

25'

Kyrie

Gloria

Credo

Sanctus

Agnus Dei

Una coproducció de L'Auditori
i la Fundació Centre Internacional de Música Antiga

L'AUDITORI

El temps i la durada del concert són aproximats.

Agrirem que apagueu els mòbils, desactiveu les alarmes sonores i contingueu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

INTÈRPRETS

XI Acadèmia de Formació professional de recerca i d'interpretació musical
(Seleccionats de les audicions realitzades durant el 2017)

Lluís Vilamajó preparació del conjunt vocal i coordinació

Jordi Savall direcció

SOLISTES DE LA CAPELLA REIAL DE CATALUNYA

Kristin Mulders mezzosoprano · David Sagastume tenor · Josep-Ramon Olivé baríton

JOVE CAPELLA REIAL DE CATALUNYA

Lluís Vilamajó direcció

Vittoria Giacobazzi*, Jeanne Lefort*, Elionor Martínez*, Armelle Morvan*, Federico Fiorio*, Baiba Urka * sopranos · Clémence Faber*, Lila Hajosi*, Dina König* mezzosopranos, contralts · Albert Baena* contratenor · Emilio Alberto Aguilar *, Joan Francesc Folqué*, Joan Mas*, Matthew Thomson * tenors · Oriol Mallart *, Niccolò Porcedda*, Víctor Cruz*, Javier Jiménez-Cuevas baríttons-baixos

* Finalistes de la XI Acadèmia de Formació professional de recerca i d'interpretació musical

CONJUNT INSTRUMENTAL

Jordi Savall direcció

Santi Mirón viola de gamba soprano i baixa · Juan Manuel Quintana viola de gamba baixa · Anna Casademunt viola de gamba tenor · Marc de la Linde viola de gamba baixa · Lluís Coll cornetto · Elies Hernandis sacabutx alto · Laura Agut sacabutx tenor · Xavier Banegas sacabutx baix · Josep Borràs baixonet soprano · Joaquim Guerra baixonet alto · Béatrice Delpierre baixonet tenor · Carles Vallès baixó baix · Xavier Puertas violone · Dani Espasa orgue · Josep Maria Martí tiorba · Pedro Estevan percussió

Josep Maria Martí, Dani Espasa professors de l'acadèmia · Dani Espasa, Marc Díaz, Xavier Puertas correpetidors de l'acadèmia · Lluís Vilamajó preparació del conjunt vocal

Jordi Savall direcció musical

Els materials de la *Missa de Difunts* han estat amablement cedits per Pep Farré.

Amb el suport del

Amb la col·laboració de

Els espais pels assajos han estat cedits per l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC)

EMERGENTS BARCELONA MUSIC FESTIVAL

Introducció

L'Auditori té el plaer d'acollir dins del Festival Emergents a la Jove Capella Reial de Catalunya. Nascuda sota l'ala protectora de Jordi Savall i la Fundació Centre Internacional de Música Antiga, la Jove Capella és la continuació de les Acadèmies de Formació Professional, de Recerca i d'Interpretació musical de la Fundació CIMA i la cantera de la prestigiosa Capella Reial de Catalunya. En les Acadèmies de Formació, els joves cantants professionals aprofundeixen en les tècniques d'estudi, recerca i interpretació de la música històrica sota el mestratge i direcció de Jordi Savall i Lluís Vilamajó. Aquells qui excel·leixen en aquest treball entren a formar part de la Jove Capella Reial de Catalunya, on continuen la seva formació en el camí de consolidació en el món professional.

A banda dels seus objectius pedagògic i professionalitzador, la Jove Capella Reial de Catalunya es proposa arribar a un públic ampli amb repertoris atractius de música històrica i contemporània, que presenta en interpretacions d'alta qualitat. En el seu concert al Festival Emergents, la formació celebrarà els quatre-cents anys del naixement de Joan Cererols, el primer gran compositor del Barroc català i creador de l'Escola Montserratina de música, amb la interpretació de dues de les seves obres més importants, la *Missa de Difunts* i la *Missa de Batalla*.

Miquel Gené

SEMINARI AL MUSEU DE LA MÚSICA

Parlem de...ANTON BRUCKNER

Descobreix tot un pilar de la música simfònica

10 d'abril · 19 h: La proposta instrumental a les simfonies de Bruckner, amb Arnau Tordera, actor i músic.

20 d'abril · 19 h: L'obra coral de Bruckner, amb Mireia Barrera, directora del cor Madrigal.

3€
per
sessió

JOAN CEREROLS

Missa de Difunts· Missa de Batalla

Joan Cererols nasqué a Martorell el 9 de setembre de 1618 i morí al monestir de Montserrat el 27 d'agost de 1680. Amb aquestes dates n'hi ha prou per a situar-lo en una època percebuda com a negligible per la musicologia internacional, limitada pel que fa al seu coneixement de la música hispànica a les referències de Morales, Guerrero i Victoria, al segle XVI, acompanyats per una altra trilogia, la formada per Albéniz, Granados i Falla, amb un petit incís al segle XVIII de la mà del Pare Soler.

Espanya ha sigut objecte d'una pobra difusió de les seves obres, potser perquè tan sols se'n coneixen els músics que van sortir de les seves fronteres i sobretot perquè al segle XVII, amb prou feines s'imprimien obres musicals a la Península: tot circulava en manuscrits. La impremta reial difonia pocs exemplars, ja que a les biblioteques estrangeres gairebé no es troba cap obra de la seva procedència. Durant un temps, l'abadia de Montserrat tenia la seva pròpia impremta, però no per a música. Caldria esperar fins al 1930 perquè aparegués la primera edició d'obres de Cererols, a càrrec de David Pujol, O.S.B., amb una breu biografia.

Un cop d'ull als costums musicals espanyols del segle XVII en donen algunes explicacions. La partitura no passava d'un codi de mínims per a l'interpret, que ha de completar-la amb altres informacions històriques i musicològiques. L'ús espanyol volia que l'escriptura es limités a les parts harmòniques, fent referència als models i les tessitures vocals. A l'època de Cererols, aparegué tanmateix una línia d'acompanyament o continu, no xifrat durant bona part del temps i que generalment dobla la línia de baix vocal: a partir d'aquest element minso calia bastir el continu segons els instruments que el compositor podia tenir a disposició allí on es trobava. Així doncs, la seva escriptura restava sotmesa a les possibilitats vocals i instrumentals que li eren donades. L'absència de parts instrumentals no és pas prova de la seva inexistència, ja que no sabem de quins instruments es componia una capella musical, sinó que cada mestre de capella podia simplement desplegar-los al seu gust, d'acord amb la importància de la cerimònia, la litúrgia de l'indret i la finalitat de l'obra.

Després de la destrucció de bona part dels arxius de Montserrat durant les guerres napoleòniques, ja no queden gaire documents sobre la importància de la capella musical del monestir. Tanmateix, es conserva la pista de 44 músics contemporanis de Cererols: organistes, violinistes, un arpista i instrumentistes de vent. Alguns tenien talent per a tocar tot tipus d'instruments, encapçalats pel mateix Cererols. Els compositors eren nombrosos, tots ells formats a l'escolania del monestir.

Però aquests joves en sortien per anar a estudiar, bé a Salamanca, bé a Madrid, sobretot per la música: també fou el cas de Cererols. Montserrat aplegà monjos catalans i castellans que anaven i venien: no era un ambient tancat, sinó exposat a les influències exteriors, de la mateixa manera que el monestir també exportava la seva estètica. Cal considerar que les obres de Cererols possiblement foren interpretades per altres conjunts que els de Montserrat, per exemple a Madrid, ja fossin els benedictins de San Martín o la pròpia Capella Reial, que a mitjan segle comptava una quarantena de membres, amb un nombre variable segons els anys. Això no era cap excepció. A Madrid, com a les grans ciutats del regne, les catedrals i els monestirs celebraven litúrgies pomposes per atreure fidels i recaptar almoines. Les grans fundacions monàstiques reials també tenien els seus músics, sovint reforçats pels propis monjos. La missa, les vespres, les quaranta hores d'adoració del Santíssim Sagrament, el concert espiritual i les processons d'acció de gràcies animaven la vida urbana a nombrosos espais musicals on es feia gala del talent dels compositors.

Aquesta admiració per la música espiritual tenia la seva contrapartida: la música mística del segle anterior s'havia impregnat dels usos de les cerimònies italianes, tendint a guanyar en refinament i triomfalisme allò que perdia en simplicitat i austeritat, i és que el públic ja no era monàstic sinó laic i, per tant, menys habituat als exercicis espirituals de la meditació pura. Li calien suports: arts plàstiques, arquitectura, tot plegat per major glòria de Déu. Ara bé, si Espanya havia caigut en la temptació dels luxes borgonyó i peruà, de seguida tornà a immerngir-se en la penitència i la devoció: els seus mestres compositors eren majoritàriament religiosos o sacerdots. Acostumats des de la seva infantesa a servir Déu per damunt de tot, deixaven que fossin els músics laics que s'ocupessin de la música teatral, llevat quan s'expressaven en un estil més ingenu als tonos, àries i villancets.

Encara que sapiguem poc de la vida de Cererols, podem reconstruir la seva formació. Nascut el 1618, entrà a l'escolania de Montserrat cap al 1626, amb set anys i mig o vuit d'edat. A partir de l'octubre de 1586 era reconeguda la supremacia castellana al monestir, tot i que els abats havien de provenir alternativament de les corones de Castella i de Catalunya-Aragó. Però la discòrdia esclatà amb la revolta catalana contra Felip IV, entre el 1640 i el 1648: durant un temps, Catalunya passà per voluntat pròpia sota protecció francesa. En aquests anys de trencament amb Castella, la comunitat castellana fou expulsada de Montserrat, cercant la protecció del rei a Madrid i fundant un petit Montserrat (el *Montserratico*): entre els expulsats, hi havia alguns músics declarats "castellans". Alguns tornarien al monestir després que Catalunya es sotmetés de nou al seu antic sobirà.

En esclatar la revolta, Cererols era monjo des de feia quatre anys. En tenia 22 i continuava sent alumne de Fra Joan March o Marquès, un cèlebre organista nascut el 1582 que havia estudiat a Madrid, al monestir de San Martín, i succeït a Tomás Luis de Victoria. Un cop retornat a Montserrat, assumí la direcció de l'escolania després de la mort de Fra Bernardo Barecha, el 1625. A partir del

1641, fou president del monestir, durant el període de convulsions. Sota els seus auspicis, Cererols donà els primers passos a la música, restant deu anys a l'escolania abans d'entrar al noviciat el 6 de setembre de 1636, en complir divuit anys. March continuà vetllant pel jove músic, i aquest potser li deu a ell l'escriptura policoral de diàleg amb el lleuger decalatge de les entrades de veu a cada cor, que alleugereix el seu estil, tot diferenciant-lo dels músics de la generació anterior.

Gràcies a la seva formació com a organista, March agilitzà la circulació de les frases musicals segons l'estètica del madrigal italià, en lloc d'atenir-se a l'austeritat barroca hispano-castellana. Dominava la música de Victoria, així com la dels flamencs de la capella reial i de Sebastián López de Velasco, que ja usava l'escriptura "barroca" a dos cors; també es feia amb el cercle dels espanyols retornats d'Itàlia, els organistes de la família de Diego i Bernardo del Castillo. Els seus alumnes deuien treure'n profit per força. És també March qui degué negociar el viatge de Cererols a Madrid, al Montserrat, el 1648, perquè entrés en contacte amb els músics de la nova generació. Precisament el 1648 retornava la pau, però també es dugueren a terme els preparatius del segon casament reial. Castella sortia d'un període de dol, en què el públic era empès cap a la música religiosa i la meditació. Era l'ocasió per a la confirmació del jove Cererols, perquè assagés una possible successió al capdavant de l'escolania del seu monestir d'origen, que s'acabaria produint el 1658, amb la mort de Fra March. D'allí endavant, Cererols dirigí fins a la seva mort, el 1680, el destí musical de Montserrat.

Missa de Difunts

Aquesta missa se situa en una llarga tradició a Espanya. Cererols hi fa dialogar les intervencions polifòniques amb les del cor gregorià, com al segle XVI, per respectar el ritu romà i no lliurar-se en excés a la seva pròpia inspiració. Això produeix una mena de manierisme en l'esperit, encara que l'execució vagi més enllà d'aquesta estètica.

Sense presentar l'austeritat mística d'un Victoria, Cererols resta molt vinculat al moviment humanista de la representació al·legòrica, de les relacions entre el significat i el significat, presents en la recerca de la idiosincràsia dels modes i en l'ús del figuralisme, ressaltant les intencions del text. Aquest figuralisme es pot trobar al llarg de tota l'obra, però interioritzat i no tant en la recitació melòdica de determinada paraula o expressió com en l'ambient de cada peça segons el seu sentit dins la litúrgia i la lectura fervent que en fa el monjo benedictí Cererols.

Dins l'esperit místic del segle XVI, la *Missa de Difunts* no es presta a grans desplegaments exteriors, basant-se sobretot en el vers de l'introit *Requiem aeternam dona eis Domine*. En aquest sentit, l'obra de Cererols se'n diferencia i marca el sorgiment d'una lectura barroca on la tensió i l'aspiració se sobreposen a l'equilibri i al repòs, així com la idea de "pas cap a la llum de la glòria". El músic també pren com a base el vers següent, *et lux perpetua luceat eis*. Repetit tres

vegades en aquesta missa –a l'introït, al gradual (amb *requiem*) i a la comunió–, aquest vers és rellevat a l'ofertori per *fac eas Domine de morte transire ad vitam* i al motet *Hei mihi* –per decisió de Cererols– per *dum veneris in novissimo die*, tot constituint l'eix d'aquesta *Missa de Difunts*. És cert que també s'expressa el temor de la ira de Déu, però hi predomina la pregària i el desig de llum i del foc diví.

Cererols marca les regles d'un joc simbòlic que tornarem a veure a la *Missa de Batalla*. La *Missa de Difunts* està escrita per a dos cors: tres veus per una banda, de tessitura mitjana, i al gran cor les quatre veus, amb la baixa profunda i les altres en les tessitures normals. En total, són set veus, amb les seves rèpliques instrumentals possibles i variables més enllà del continu discret, en aquest cas constituït per l'orgue i el violó. Jordi Savall afegeix al petit cor ara violes, ara un cornet i dos sacabutxos, i al gran cor un quartet de violes o baixons o una combinació de cornet i tres baixons. Quan Cererols cita un fragment de *cantus firmus* (per exemple, el *Credo*), li arriba a confiar aquest cant a la veu, acompanyada aleshores per instruments. En canvi, els versos gregorians són cantats a capella, tot ressaltant-ne la sobrietat.

S'estableix un diàleg entre els dos cors a través del simbolisme del nombre de veus que hi intervenen: les tres veus del primer cor representen la Trinitat, la perfecció celestial, i les quatre del segon cor equivalen a la terra, és a dir, la visió del rèquiem pels fidels vius que pregunten per un costat, l'acollida de l'ànima, desproveïda del seu embolcall carnal, pel món celestial que prega per ella a la comunió dels sants reunits als dos cors, i el número set de la saviesa i la totalitat, segons la visió anterior, a l'estil manierista i dramàtic dels quadres del Greco: record d'una catequesi essencial a la qual es lliura Cererols per mitjà d'aquesta distribució vocal.

L'ambient recollit sense austeritat és subratllat no sols pel diàleg amb el cor gregorià, sinó també per les tonalitats que respecten les de les melodies gregorianes.

Si aquesta *Missa de Difunts* no té una intenció particular sinó que és destinada a l'ofici anual del Dia dels Difunts de la comunitat monàstica, la seqüència hi troba el seu lloc. Essent composta mentre la pesta assolava Barcelona, el 1650-1651, propagant-se ràpidament per la resta d'Espanya fins al 1653-1654, té tot el sentit en un temps en què l'epidèmia era vista com a senyal de la ira divina.

Missa de Batalla

Es tracta d'una mena de missa paròdia o missa aventura, apreciada a Espanya i de moda en ple segle XVII: Patiño en fou autor de dues, i Cererols es consagrà a aquest gènere potser com a desafiament per a superar-lo. El moment era propici: el febrer de 1648, Joan Josep d'Àustria sufocà la revolució de Nàpols, que pertanyia a la Corona d'Aragó. Segons la nostra hipòtesi, això explica la data de la missa de Cererols. La seva estètica no s'hi contradia: tres cors de quatre veus –CCAT, CATB, CATB– amb una línia de continu general que dobla sovint les

línies de baix del segon i tercer cor. Cada cor pot ser doblat, és a dir, substituït en la seva totalitat o en part per instruments, o donar pas a ritornelli introductoris instrumentals.

Per triar la instrumentació, hom pot fer una interpretació al·legòrica dels tres cors, que idealment condicionaria la seva disposició escènica. D'aquesta manera, aquests tres cors de "glòria" serien considerats com a al·legoria trinitària, essent el primer el cor del Pare celestial i del cel en general, cosa que explicaria la seva tessitura més alta, el segon el cor on la naturalesa humana es barreja amb el diví, del Fill o cor tradicional, al qual replica el cor del Paràclit Esperit consolador, que substitueix el Fill després de la Pentecosta i n'ocupa el lloc. El conjunt dels tres cors es manifesta als moments més gloriosos i solemnes, en què esclata la majestuositat divina. Dins els propis cors, la distribució dels timbres reprèn les al·legories del cel, la terra i l'infern quan s'escauen.

Jordi Savall dobla el primer cor amb violes, tot ressaltant el costat espiritual i diví, i el segon –el del fill de l'home que tornarà en la seva glòria– amb un cornet i tres sacabutxos, mentre el tercer cor és munit d'un quartet de *bajoncillos*, uns baixons de fusta amb un timbre més entelat i recollit. El continu inclou, a més de l'orgue, la tiorba, l'arpa i el violó, així com el "tambor de batalla" als moments solemnes, una evocació de l'ús militar que pretén marcar l'elevació del Santíssim Sagrament amb la intervenció de les trompetes, flautins i tambors. Res d'això està indicat en Cererols, però aquesta *Missa de Batalla* ho autoritza ja que s'inspira en models instrumentals d'acord amb la pràctica de l'època per a ocasions solemnes.

La *Missa de Batalla* és una aventura que permet deixar enrere els modes primer i segon per explorar el to major, que constituïa un nou focus d'interès de l'època barroca. La instrumentació triada i la reducció de les parts vocals a solistes alleugereixen l'obra, donant el relleu necessari a la distribució espacial i temporal dels cors. Cererols conserva a la seva escriptura un cert esoterisme de la tradició musical, mantenint una mena de leitmotiv que constitueix significativament el mode i la seva idiosincràsia tradicional. Aquesta missa permet evidentment diverses lectures vàlides: una coral i monàstica, més massiva i introvertida en la seva solemnitat, així com la que és presentada aquí, més concertant i brillant, pròpia del cel barroc de la pintura italianitzant.

DANIÈLE BECKER

Traducció: Gilbert Bofill i Bal

JOAN CEREROLS

Missa de Difunts

INTROITUS

Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Te decet hymnus, Deus, in Sion,
et tibi reddetur votum in Jerusalem:
Exaudi orationem meam
ad te omnis caro veniet.

Requiem aeternam dona defunctis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

KYRIE

Kyrie, eleison!
Christe, eleison!
Kyrie, eleison!

GRADUALE

Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

In memoria aeterna erit justus:
ad auditione mala non timebit.

Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

SEQUENTIA

Dies irae, dies illa,
solvat saeculum in favilla,
teste David cum Sibylla.

Quantus tremor est futurus,
quando iudex est venturus,
cuncta stricte discussurus!

Tuba mirum spargens sonum
per sepulcra regionum,
coget omnes ante thronum.

Mors stupebit et natura,
cum resurget creatura,
judicanti responsura.

INTROIT

Doneu-los, Senyor, repòs etern,
i que la llum perpètua els il·lumini, Senyor.

A Sió us canten himnes,
a Jerusalem us ofereixen sacrificis.
Escolteu les meves pregàries,
a Vós han de venir tots els mortals.

Doneu-los, Senyor, repòs etern,
i que la llum perpètua els il·lumini.

KYRIE

Senyor, tingueu pietat.
Crist, tingueu pietat.
Senyor, tingueu pietat.

GRADUAL

Senyor, doneu-los repòs etern
i que la llum perpètua els il·lumini.

En el record etern restarà el just
que no temi mala fama.

Senyor, doneu-los repòs etern
i que la llum perpètua els il·lumini.

SEQÜÈNCIA

Dia d'ira, aquell dia
en què el món serà reduït a cendres,
com ho van pronosticar David i la Sibilla.

Quant de terror hi haurà
quan el jutge vingui
a jutjar-nos estrictament!

La trompeta, escampant un so admirable
pels sepulcres de tota la terra,
reunirà tots els homes davant del tron.

La mort i la natura quedaran astorades
quan ressuscitin els morts
per respondre a aquell que jutja.

Liber scriptus proferetur,
in quo totum continetur,
unde mundus iudicetur.

Judex ergo cum sedebit,
quidquid latet apparebit,
nil inultum remanebit.

Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus,
cum vix justus sit securus?

Rex tremendae majestatis
qui salvandos salvas gratis
salva me, fons pietatis.

Recordare Jesu pie,
quod sum causa tuae viae:
Ne me perdas illa die.

Quaerens me, sedisti, lassus;
Redemisti crucem passus;
Tantus labor non sit cassus.

Juste Judex ultionis,
donum fac remissionis
ante diem rationis.

Ingemisco, tanquam reus,
Culpa rubet vultus meus;
Supplicanti parce Deus.

Qui Mariam absolvisti,
et latronem exaudisti,
mihi quoque spem dedisti.

Preces meae non sunt dignae,
sed tu, bonus, fac benigne,
ne perenni cremer igne.

Inter oves locum praesta,
et ab hoedis me sequestra,
statuens in parte dextra.

Confutatis maledictis
flammis acribus addictis,
voca me cum benedictis.

S'obrirà el llibre
on tot està escrit,
mitjançant el qual el món serà jutjat.

Així doncs, quan el jutge s'assegui,
tot allò que està ocult, serà conegut,
res no romandrà impune.

Què podré respondre llavors, infeliç de mi?
A quin protector podré pregar
quan ni tan sols els justos estaran segurs?

Oh rei de tremenda majestat,
que per la vostra gràcia salveu qui ha de salvar-se,
salveu-me a mi, font de misericòrdia.

Recordeu, Jesús pietós,
que jo sóc la causa de la vostra vinguda;
no m'oblideu aquell dia.

Tot cercant-me, us vau asseure cansat,
per redimir-me, vau sofrir a la creu,
que tant d'esforç no hagi estat en va.

Jutge que castigueu amb justícia,
doneu-me la remissió dels meus pecats
abans del dia del judici.

Gemego perquè sóc culpable,
i el pecat enrogeix el meu rostre;
perdoneu, Senyor, aquest que us suplica.

Vós, que vau absoldre Maria Magdalena
i vau escoltar el lladre,
doneu-me a mi també esperança.

Els meus precis no en són dignes,
però us demano que actueu misericordiosament
i no m'envieu al foc etern.

Feu-me un lloc entre el vostre ramat
i aparteu-me dels boccs,
col·locant-me a la vostra dreta.

Un cop vençuts els maleïts,
i consignats a les flames cruels,
crideu-me entre els elegits.

Oro supplex et acclinis,
cor contritum quasi cinis,
gere curam mei finis.

Lacrimosa dies illa,
qua resurget ex favilla
Judicandus homo reus.

Huic ergo parce, Deus:
Pie Jesu Domine:
Dona eis requiem. Amen.

OFFERTORIUM

Domine, Jesu Christe, Rex gloriæ, libera
animas omnium fidelium defunctorum
de pœnis inferni et de profundo lacu.
Libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas
tartarus,
ne cadant in obscurum; sed signifer
sanctus Michæel repræsentet eas in lucem
sanctam, quam olim Abrahæ promisisti et
semini ejus.

Hostias et preces tibi, Domine, laudis
offerimus;
tu suscipe pro animabus illis, quarum
hodie memoriam facimus.
Fac eas, Domine, de morte transire ad
vitam.
Quam olim Abrahæ promisisti et semini
ejus.

SANCTUS

Sanctus, Sanctus, Sanctus,
Dominus Deus Sabaoth;
pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.

BENEDICTUS

Benedictus qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

HEI MIHI

Hei mihi
Domine, quia peccavi nimis
in vita mea:

Us ho prego, suplicant i postergat,
amb el cor contrit, reduït a cendres:
que tingueu cura de la meva fi.

Dia de llàgrimes aquell
en què el pecador ressorgirà de la pols
per ser jutjat com a reu.

Tingueu pietat d'ell, Senyor.
Oh Jesús pietós,
doneu-los repòs. Amén.

OFERTORI

Senyor Jesucrist, rei de glòria, allibereu les ànimes
dels fidels difunts de les flames de l'infern i del
llac profund: allibereu-los de la boca del lleó,
que no siguin devorades per l'abisme ni caiguin
en les tenebres. Que Sant Miquel, portador de
l'estandart, les guïï cap a la santa llum, que en
altres temps vau prometre a Abraham i a la seva
estirp.

Us oferim sacrificis i pregàries, oh Senyor,
per lloar-vos.
Accepteu-les en favor de les ànimes, el record de
les quals avui commemorem.
I feu, Senyor, que passin de la mort a la vida,
com en un altre moment ho vau prometre a
Abraham i i als seus descendents.

SANCTUS

Sant, Sant, Sant és el Senyor,
Déu de l'univers.
El cel i la terra són plens de la vostra glòria.
Hosanna a dalt del cel.

BENEDICTUS

Beneït el qui ve en nom del Senyor.
Hosanna a dalt del cel.

HEI MIHI

Pobre de mi, Senyor,
que he pecat molt a la vida.

quid faciam miser?
ubi fugiam nisi ad te. Deus meus?

Miserere mei
dum veneris, in novissimo die.

Anima mea turbata est valde, sed tu,
Domine, succurre ei.
Miserere mei, dum veneris, in novissimo die.

AGNUS DEI

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem,

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem,

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem sempiternam.

COMMUNIO

Lux aeterna luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.

Requiem aeternam dona eis, Domine;
et lux perpetua luceat eis ;
cum Sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.

LIBERA ME

Libera me, Domine
de morte aeterna, in die illa tremenda.
Quando caeli movendi sunt e terra.
Dum veneris iudicare saeculum per ignem.
Dies illa, dies irae, calamitatis et misericordiae,
dies magna et amara valde.
Dum veneris iudicare saeculum per ignem.
Libera me, Domine, de morte aeterna,
in die illa tremenda.
Dum veneris iudicare saeculum per ignem.
Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Què faré, miserable, fins on fugiré
sinó fins a vós, Déu meu?

Tingueu pietat de mi quan arribeu,
l'últim dia de tots.

La meua ànima està molt abatuda;
però vós, Senyor, socorreu-la.

AGNUS DEI

Anyell de Déu, que lleveu els pecats del món, doneu-los repòs.

Anyell de Déu, que lleveu els pecats del món, doneu-los repòs.

Anyell de Déu, que lleveu els pecats del món, doneu-los repòs etern.

COMUNIO

Que la llum eterna brilli per a ells,
Senyor, entre els vostres sants;
perquè sou misericordiós.

Doneu-los el repòs etern, Senyor,
i que la llum perpètua els il·lumini
per tota l'eternitat, entre els vostres sants;
perquè sou misericordiós.

LIBERA ME

Allibereu-me, Senyor,
de la mort eterna, en aquell dia horrible.
Quan els cels i la terra es moguin.
Quan vingueu a jutjar el món pel foc.
Aquell dia, el dia de la ira, de calamitat i
misericòrdia,
aquell gran dia i tan amarg.
Quan vingueu a jutjar el món pel foc.
Allibereu-me, Senyor, de la mort eterna,
en aquell dia horrible.
Quan vingueu a jutjar el món pel foc.
Senyor, tingueu pietat de nosaltres.
Crist, tingueu pietat de nosaltres.
Senyor, tingueu pietat de nosaltres.

Missa de Batalla

KYRIE

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

GLORIA

Gloria in excelsis Deo.
Et in terra pax
hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te, benedicimus te,
adoramus te, glorificamus te.
Gratias agimus tibi
propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, Rex coelestis,
Deus Pater omnipotens.
Domine Fili unigenite,
Jesu Christe altissime.
Domine Deus, Agnus Dei,
Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.
Quoniam tu solus sanctus,
tu solus Dominus,
tu solus altissimus Jesu Christe.
Cum Sancto Spiritu
in gloria Dei Patris. Amen.

CREDO

Credo in unum Deum.
Credo in unum Deum.
Patrem omnipotentem,
factorem coeli et terrae,
visibilium omnium et invisibilium.
Et in unum Dominum Jesum Christum,
Filius Dei unigenitum
et ex Patre natum ante omnia secula.
Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero,
genitum, non factum,
consubstantialem Patri,
per quem omnia facta sunt.

KYRIE

Senyor, tingueu pietat.
Crist, tingueu pietat.
Senyor, tingueu pietat.

GLORIA

Glòria a Déu a dalt del cel.
I a la terra, pau
als homes de bona voluntat.
Us lloem, us beneïm,
us adorem, us glorifiquem.
Us donem gràcies
per la vostra immensa glòria.
Senyor, Rei dels cels
Déu Pare omnipotent.
Senyor, fill unigènit,
Jesucrist, altíssim.
Senyor Déu, anyell de Déu.
Fill del Pare.
Vós que lleveu el pecat del món
tingueu pietat de nosaltres
Vós que lleveu el pecat del món
tingueu pietat de nosaltres.
Vós que seieu a la dreta del Pare,
tingueu pietat de nosaltres.
Perquè vós sou l'únic Sant,
Vós l'únic Senyor,
Vós l'únic altíssim, Jesucrist.
Amb l'esperit Sant
i la Glòria de Déu Pare. Amén.

CREDO

Crec en un sol Déu.
Crec en un sol Déu.
Pare totpoderós,
creador del cel i de la terra
de totes les coses visibles i invisibles.
I crec en un sol Senyor, Jesucrist,
fill unigènit de Déu,
i nascut del pare abans de tots els segles.
Déu, nat de Déu, llum, resplendor de la llum,
Déu veritable, nascut del Déu veritable,
engedrat, no pas creat,
de la mateixa naturalesa del Pare.
Per ell tota cosa fou creada,

Qui propter nos homines
et propter nostram salutem
descendit de coelis.
Et incarnatus est de Spiritu sancto
ex Maria virgine, et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis
sub Pontio Pilato,
passus et sepultus est.
Et resurrexit tertia die
secundum scripturas;
et ascendit in coelum,
sedet ad dexteram Dei Patris,
et iterum venturus est cum gloria
iudicare vivos et mortuos,
cujus regni non erit finis.
Et in Spiritum sanctum
Dominum et vivificantem,
qui ex Patre Filioque procedit;
qui cum Patre et Filio
simul adoratur et conglorificatur;
qui locutus est per Prophetas.
Et unam sanctam catholicam
et apostolicam ecclesiam.
Confiteor unum baptisma
in remissionem peccatorum.
Et expecto resurrectionem mortuorum
et vitam venturi seculi. Amen.

SANCTUS

Sanctus, sanctus,
sanctus Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt coeli et terra gloria ejus.
Osanna in excelsis.
Benedictus qui venit in nomine Domini.
Osanna in excelsis.

AGNUS DEI

Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
dona nobis pacem.

El qual, per nosaltres els homes,
i per la nostra salvació,
davallà dels cels.
I per obra de l'Esperit Sant
nasqué de la Verge Maria, i es feu home.
Crucificat després per nosaltres
sota el poder de Pons Pilat,
patí i fou sepultat.
I ressuscità al tercer dia,
com deien ja les escriptures
i se'n pujà al cel,
on s'asseu a la dreta del Pare,
i tornarà gloriós a judicar
els vius i els morts
i el seu regnat no tindrà fi.
Crec en l'Esperit Sant,
que és Senyor i infon la vida,
que procedeix del Pare i el Fill,
i juntament amb el Pare i el Fill
és adorat i glorificat,
que parlà per boca dels profetes.
I en una església,
santa, catòlica i apostòlica.
Professo que hi ha un sol baptisme
per perdonar el pecat.
I espero la resurrecció dels morts
i la vida de la glòria. Amén.

SANCTUS

Sant, Sant,
Sant és el senyor
Déu de l'univers.
Els cels i la terra són plens de la vostra glòria.
Glòria a les altures.
Beneït el qui ve en nom del Senyor,
Glòria a les altures.

AGNUS DEI

Anyell de Déu, que llevu el pecat del món,
tingueu pietat de nosaltres.
Anyell de Déu, que llevu el pecat del món,
Doneu-nos la pau.

KRISTIN MULDER **mezzosoprano**

Mulders és una mezzosoprano noruega. El seu repertori inclou lied, òpera i música barroca, així com música del Renaixement. Ha impartit nombrosos recitals i regularment treballa com a solista amb diversos conjunts i orquestres de reconegut prestigi. Ha cantat obres com *Passió segons sant Joan* i *L'Oratori de Nadal*, de Bach, els *Rèquiem* de Mozart, Verdi i Durufié, *Simfonia núm.9* de Beethoven, *Passio* de Pärt, *Te Deum* i *Messe de minuit* de Charpentier i *Elijah* de Mendelssohn. En l'àmbit operístic, destaquen els seus papers com a Dido i Bruixa a *Dido & Aeneas* de Purcell, Rosette a *Massenet* de Manon Lescaut i Annina a *La Traviata*. Mulders ha participat en nombrosos enregistraments amb els ensembles Ars Nova i Theatre of Voices, tots dos guardonats amb un Grammy.

DAVID SAGASTUME **contratenor**

Nascut a Vitòria-Gasteiz el 1972, va estudiar violoncel al Conservatori Jesús Guridi de la capital alabesa amb G. Negoescu i F. Monciero, obtenint el Premi extraordinari a l'examen final; paral·lelament va realitzar estudis de clavecí, viola de gamba, música de cambra i composició. Durant anys ha format part de la Joven Orquesta de Euskalerrria EGO i ha col·laborat amb l'Orquestra Simfònica d'Euskadi. També ha participat a la producció realitzada per H. Wernicke, de l'òpera *Giulio Cesare* de Händel, dirigida per A. Spring. És fundador del grup Intonaciones especialitzat en la interpretació del repertori polifònic hispànic dels segles XVI i XVII, i membre habitual de La Capella Reial de Catalunya.

JOSEP-RAMON OLIVÉ **baríton**

Nascut a Barcelona, es gradua en l'especialitat de Direcció de Cor i Cant Clàssic a l'ESMUC i continua la seva formació vocal a la Guildhall School of Music & Drama de Londres. Des de l'any 2010, Olivé col·labora amb diverses orquestres del panorama musical nacional i internacional. Destaquen les seves representacions de rols com Il Conte de *Le nozze di Figaro* de Mozart, Orfeo de *L'Orfeo* de Monteverdi, Aeneas de *Dido & Aeneas* de Purcell, i Lesbo d'*Agrippina* de Händel, entre d'altres. També ha interpretat en el camp de l'oratori i ha cantat lied. Ha guanyat prestigiosos premis com la Gold Medal de la Guildhall School o el Young Artist de l'Oxford Lieder. Ha enregistrat pels segells Alia-Vox, Columna Música, Discmedi, Musièpoca i Phaedra.

LLUÍS VILAMAJÓ **director**

Va començar els estudis musicals a l'Escolania de Montserrat, continuant al Conservatori Municipal de Barcelona. És membre de la Capella Reial de Catalunya i col·labora amb diverses formacions, amb les quals ha ofert concerts i ha efectuat enregistraments en diferents auditoris d'Europa, així com als EUA, Mèxic i Israel. Ha estat director de la Capella de Música de Santa Maria del Mar de Barcelona, en la qual havia cantat sota la direcció del mestre E. Gispert i del Cor de Noies de l'Orfeó Català. Actualment és director artístic, amb C. Mena i L. Climent, del Coro Barroco de Andalucia i del Coro Vozes de Al Ayre Español.

JORDI SAVALL director

Jordi Savall és una de les personalitats musicals més polivalents de la seva generació. Fa més de cinquanta anys que dona a conèixer al món meravelles musicals abandonades en la foscor de la indiferència i de l'oblit. Dedicat a la recerca d'aquestes músiques antigues, les llegeix i les interpreta amb la seva viola de gamba, o com a director. Les seves activitats com a concertista, pedagog, investigador i creador de nous projectes, tant musicals com culturals, el situen entre els principals artífexs del fenomen de revalorització de la música històrica. És fundador, juntament amb Montserrat Figueras, dels grups musicals Hespèrion XXI (1974), La Capella Reial de Catalunya (1987) i Le Concert des Nations (1989) amb els que explora i crea un univers d'emocions i de bellesa, i les projecta al món i a milions d'amants de la música.

Al llarg de la seva carrera ha enregistrat i editat més de 230 discos de repertoris de música medieval, renaixentista, barroca i del classicisme, amb una especial atenció al patrimoni musical hispanic i mediterrani, que han estat mereixedors de moltes distincions com Midem Awards, International Classical Music Awards i un Grammy Award. Els seus programes de concert han convertit la música en un instrument de mediació per a l'entesa i la pau entre pobles i cultures diferents i de vegades enfrontades. No debades l'any 2008 Jordi Savall fou nomenat Ambaixador de la Unió Europea pel diàleg intercultural i, juntament amb Montserrat Figueras, varen ser investits "Artistes per la Pau" dins del programa "Ambaixadors de bona voluntat" de la UNESCO.

La seva fecunda carrera musical ha estat mereixedora de les més altes distincions nacionals i internacionals, d'entre les quals cal destacar, el títol de Doctor Honoris Causa de les Universitats d'Evora (Portugal), de Barcelona, de Lovaina (Bèlgica), de Basilea (Suïssa) i d'Utrecht (Països Baixos), la insígnia "Chevalier" de la Legió d'Honor de la República francesa, el Premi Internacional de Música per la Pau del Ministeri de Cultura i Ciència de la Baixa Saxònia, la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya, el premi Helena Vaz da Silva i el prestigiós Premi Léonie Sonning, considerat el premi Nobel de la música. "Jordi Savall posa de manifest una herència cultural comuna infinitament diversa. És un home pel nostre temps" (*The Guardian*, 2011).

JOVE CAPELLA REIAL DE CATALUNYA

La Jove Capella Reial de Catalunya és una iniciativa de Jordi Savall i de la Fundació Centre Internacional de Música Antiga per promocionar els joves cantants que han excel·lit en les Acadèmies de Formació professional, de Recerca i Interpretació musical Jordi Savall, organitzades anualment a Barcelona.

Les Acadèmies de Formació professional, de Recerca i d'Interpretació musical de la Fundació CIMA són unes jornades intensives d'un equip de professors adreçades a joves cantants professionals per aprofundir en les tècniques d'estudi, recerca i interpretació de música històrica, sota el mestratge i direcció de Jordi Savall i del seu col·laborador Lluís Vilamajó.

Aquestes jornades, estan basades en la transmissió de la pròpia experiència assolida per Jordi Savall i Montserrat Figueras durant més de 35 anys d'activitats pedagògiques, de recerca i d'interpretació. Aquestes jornades es desenvolupen sobre un projecte musical concret, que s'emmarca i culmina dins una temporada estable de concerts a Catalunya i a l'estranger, complementats per una ampla difusió nacional i internacional a través de i de l'enregistrament dels concerts per la discogràfica ALIA VOX i per Catalunya Música.

Tanmateix, amb l'ànim de donar noves oportunitats als nombrosos joves cantants professionals que han participat en les anteriors Acadèmies, Jordi Savall crea La Jove Capella Reial de Catalunya. Aquesta nova formació coral professional que fa de pedrera a la prestigiosa Capella Reial de Catalunya, neix per oferir un repertori musical amb les veus de joves cantants. Un cor professional que aplega el bo i millor de les noves generacions, preparades i dirigides pel tenor Lluís Vilamajó i el mateix Jordi Savall.

La intenció del La Jove Capella Reial de Catalunya és arribar a un públic ampli i divers amb repertoris atractius de música històrica i contemporània en tot tipus de sales de concert i espais històrics d'arreu del país i del món, i així ajudar els joves músics en la seva promoció professional i consolidar les seves incipients carreres musicals.

LA CAPELLA REIAL DE CATALUNYA

Seguint el model de les famoses "Capelles Reials" medievals per a les quals foren creades les grans obres mestres de les músiques sagrada i profana a la Península Ibèrica, l'any 1987 Montserrat Figueras i Jordi Savall funden La Capella Reial, un dels primers grups vocals dedicats a la interpretació de les músiques dels Segles d'Or amb criteris històrics i constituït exclusivament per veus hispàniques i llatines. A partir de 1990, rep el patrocini regular de la Generalitat de Catalunya i des d'aquell moment passa a anomenar-se La Capella Reial de Catalunya. El nou conjunt es dedica a la recuperació i a la interpretació del patrimoni polifònic-vocal medieval i dels Segles d'Or hispànic i europeu anterior al segle XIX amb criteris històrics.

En la mateixa línia artística que Hespèrion XXI i sempre des d'un gran respecte a la profunda dimensió espiritual i artística de cada obra, La Capella Reial de Catalunya combina magistralment tant la qualitat i l'adequació a l'estil de l'època, com la declamació i projecció expressiva del text poètic. El seu repertori abraça des de la música medieval de les cultures de la mediterrània fins als grans mestres del Renaixement i del Barroc. Ha destacat en alguns repertoris operístics del Barroc i del Classicisme i també en composicions contemporànies d'Arvo Pärt. Cal destacar la seva participació en la banda sonora de la pel·lícula *Jeanne La Pucelle* (1993) de Jacques Rivette sobre la vida de Joana d'Arc.

L'any 1992, La Capella Reial de Catalunya debuta en el gènere operístic acompanyant com a cor totes les representacions de *Le Concert des Nations*. La seva discografia, publicada en més de 40 CDs, ha rebut diverses distincions i guardons.

Sota la direcció de Jordi Savall, La Capella Reial de Catalunya desenvolupa una intensa activitat de concerts, enregistraments arreu del món i des de la seva fundació, actua regularment als principals festivals internacionals de música antiga.

PROPER CONCERT RECOMANAT DE MÚSICA ANTIGA

10 d'abril 2018, 20 h · Sala 1

PAUL MCCREESH & GABRIELI CONSORT & PLAYERS

King Arthur

Arriba l'òpera *King Arthur*, de Purcell, basada en els esforços del rei per recuperar la princesa de Cornualles segrestada. Una obra interpretada pel fabulós conjunt Gabrieli Consort & Players, que fa el seu debut a L'Auditori, i sota la batuta de Paul McCreesh.

Una gran oportunitat per reivindicar el mestratge del gran compositor anglès.

Entrades
a partir de

10€

Més informació i compra a www.auditori.cat

L'AUDITORI